

Týždeň od 18. do 24. októbra

BIBLICKÝ POHĽAD NA SVET

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Prísł 15,3; Jób 12,7–10; Ef 6,12; Zj 20,5.6; Ján 1,1–14; Mar 12,29–31

ZÁKLADNÝ TEXT

Oči Hospodina sú všade, hľadia na zlých aj dobrých. (Prísł 15,3)

Náš pohľad na život a svet je prirodzene tvorený tými, ktorí nás v živote vychovávali a formovali – najprv našimi rodičmi, neskôr školou a prostredím, v ktorom sa pohybujeme. Vo svetle toho, ako sme boli naučení vidieť svet, neskôr vnímame a hodnotíme veci, udalosti alebo morálne otázky.

Ak niekto vyrastal v ateistickej (alebo agnostickej) rodine, kde sa o kresťanstve nehovorilo vôbec, alebo len negatívne a odmietavo, celkom prirodzene a bez ďalšieho uvažovania bude taký pohľad, ktorý nepočíta s Bohom, považovať za samozrejmy a správny. S dôverou (ktorá je prirodzená) prijme to, ako svet chápali jeho rodičia, priatelia alebo učitelia a touto optikou bude vnímať všetko, čo sa okolo neho deje. Ak ste však od malička žili v kresťanskom prostredí, budete mať už od začiatku svoj „filter“, ktorým vnímate svet, nastavený inak. Rovnaké veci, udalosti a okolnosti budete vnímať odlišne, pretože v tom všetkom budete vnímať Božie konanie a pôsobenie.

Či chceme alebo nie, všetci sme formovaní tým, v čom sme vyrastali. Toto prostredie určuje, akým spôsobom sa pozeráme na svet okolo nás a ako mu rozumíme. Naše pôvodné „nastavenie“ však nie je nemenné. Ako človek rastie, dospieva a dozrieva, začína si klásť otázky, či je svet naozaj taký, ako mu bol predstavovaný od malička. Zároveň začína hľadať, či neexistuje aj iný uhol pohľadu. Bez ohľadu na to, ako sme boli vychovaní, máme v živote možnosť svoj pohľad zmeniť, ak nám niekto ponúkne lepší a zmysluplnejší variant.

V lekcii na tento týždeň budeme premýšľať nad tým, aký pohľad na život a svet nám na stránkach Biblie ponúka Boh, náš najlepší „Učiteľ“, aký vplyv to môže mať na náš praktický život a na to, čo odovzdáme nasledujúcim generáciám.

JE VÔBEC NEJAKÝ BOH?

²Blázon si hovorí: „Boha niet!“ Takí si počínajú zvrátene a ohavne, nikto nekoná dobro. ³Boh z nebies hľadá na ľudí, aby videl, či sa nájde niekto rozumný, čo hľadá Boha. (Žalm 53,2,3)

Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. (Ján 3,16)

Medzi základné a zásadné životné otázky patria aj tie, ktoré sa pýtajú, či sme tu na svete a vo vesmíre sami, alebo je tu niekto, kto sa o nás zaujíma, riadi vesmír a určuje jeho chod. V princípe existujú dva typy odpovedí, ktoré zásadne ovplyvňujú naše vnímanie reality každodenného života, ale aj hodnoty, ktoré budeme v živote zastávať.

Prvá odpoveď hovorí, že vesmír – a všetko, čo je v ňom, vrátane nás – len je. Nikto ho nestvoril, nič ho nesformovalo. Jednoducho je tu. Ako už pred dva a pol tisícročiami povedal grécky filozof Demokritos (nie je to nová myšlienka), základným princípom vesmíru sú len „atómy a prázdnota“. Neexistuje žiadny boh, ani nijakí bohovia, ani nič božské. Realita je výhradne materiálna, čisto prírodná, daná logickými zákonitostami. Všetko, čo sa okolo nás deje, hodnotíme potom na základe tohto východiska iba ako prirodzené následky týchto zákonitostí, bez pripustenia akéhokoľvek „nadprirodzeného“ zásahu.

Druhý názor hovorí, že celý náš vesmír stvorila nejaká božská bytosť (alebo bytosti). Z tohto pohľadu človek vníma prírodný svet, svet „atómov a prázdnoty“ a celý vesmír, že fungujú na základe logických princípov a zákonitostí, ale nie sú nimi obmedzené. Poukazuje na realitu, ktorá je oveľa širšia, hlbšia a mnohotvárnejšia než klasický ateisticko-materialistický pohľad.

Čo hovoria nasledujúce texty o spomínaných myšlienkach? Aký pohľad na život, jeho pôvod, fungovanie a zákonitosti ponúka Biblia? Aký vplyv môže mať uznanie Božej existencie a jeho záujmu o svet na praktický život ľudí?

Ž 53,2,3

Prísł 15,3

Ján 3,16

Iz 45,21

Luk 1,26–35

Ústrednou myšlienkou, ktorú nás učí Biblia, nie je len existencia Boha (v tú verí aj satan), ale existencia takého Boha, akým v skutočnosti je, teda osobného Boha, ktorý nás miluje a ktorý s nami vstupuje do vzťahu. Je to Boh zázrakov, ktorý, hoci používa prírodné zákony, nie je nimi obmedzený a keď chce, môže ich prekročiť (napríklad pri panenskom počatí Ježiša). Tento predpoklad je úplne zásadný, pretože má obrovský vplyv na celý náš život.

- Skús si predstaviť, čo by sa zmenilo v tvojom živote, keby si dospel k záveru, že Boh neexistuje – prípadne existuje, ale nezaujíma sa o životy ľudí na zemi. Ako by vyzeral tvoj nasledujúci deň? Konal by si rovnako? Vyznával by si rovnaké hodnoty? Vychovával by si deti inak?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

BOH – STVORITEĽ

¹Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. ²Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Boží duch sa vznášal nad vodami. (1Moj 1,1,2)

¹Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. ²Ono bolo na počiatku u Boha. ³Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje. ⁴V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. (Ján 1,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ďalšia dôležitá otázka, ktorá ovplyvňuje naše chápanie sveta, sa týka pôvodu nášho života a vôbec všetkého, čo vidíme okolo seba. Ako to všetko vzniklo? A prečo? Je to len následok prirodzeného vývoja? Stojí za životom Boh? A ak áno, vytvoril ho počas šiestich dní hneď v dokonalej podobe, alebo sa pod jeho vedením dlhé obdobia len postupne vyvíjal? Odpovede, ku ktorým dospejeme, majú opäť zásadný vplyv na mnoho oblastí v našom živote.

Ako predstavuje pôvod života Biblia? Čo z toho vyplýva pre náš pohľad na tento svet, na seba a na druhých?

1Moj 1,1,2

Ján 1,1–4

2Moj 20,8–11

Zj 14,6,7

Jób 12,7–10

Biblia existenciu Boha predpokladá – nezodôvodňuje ju. Text 1Moj 1,1 sa nezačína množstvom logických argumentov o existencii Boha (hoci ich existuje veľa). Jednoducho jeho existenciu predpokladá (pozri tiež 2Moj 3,13.14). Z tohto východiskového bodu – že Boh je Stvoriteľ – sa odvíja celá Biblia a všetky pravdy na jej stránkach.

Náuka o stvorení je základom nielen kresťanskej viery, ale aj kresťanského pohľadu na život. Všetko, čomu ako kresťania veríme, stojí na učení o šesťdňovom stvorení. Biblia sa nezačína vyhlásením o zmierení, zákone, kríži, zmŕtvychvstaní ani o druhom príchode.

Nie, začína sa vyhlásením, že Boh je Stvoriteľ. Žiadna z ostatných náuk by nedávala zmysel, keby Boh nebol naším Stvoriteľom.

Z tohto dôvodu je pre kresťanov taký dôležitý význam náuky o stvorení. Práve z nej totiž vychádza celé naše pochopenie základných životných tém, medzi ktoré patrí existencia smrti, otázka dobra a zla, hriechu a milosti, ekológie, Božieho zámeru s manželstvom a rodinou alebo význam sobotného dňa. Sotva si vieme predstaviť učenie, ktoré by bolo vo väčšom protiklade k Biblii a kresťanskej viere všeobecne, než je evolúcia. Preto myšlienka, že evolúciu možno nejakým spôsobom zosúladiť s biblickým učením o stvorení, je ešte horšia ako ateistická evolúcia. Nedá sa to totiž bez toho, aby to nevyznelo ako vŕsmech Biblie a kresťanskej viery ako celku.

APLIKÁCIA

- **Boh chce, aby sme si každý týždeň v sobotu, teda jednu sedminu svojho života, pripomínali stvorenie a Boha Stvoriteľa. Aký význam to má pre tebe osobne? Ovlplyvňuje toto vedomie nejako aj tvoj život počas nasledujúcich šiestich dní?**

POHĽAD „ZA Oponu“

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹²Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. (Ef 6,10–12)

²⁸Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia. ²⁹Lebo ktorých vopred poznal, tých aj predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi. (Rim 8,28.29)

Ako sme povedali v úvode, nikto z nás sa nepozerala na svet z neutrálnej pozície. Keď sa napríklad ateista pozrie na dúhu na oblohe, vidí len oku lahodiaci prírodný jav. Naopak, človek, ktorý sa pozrie na dúhu z biblického pohľadu, nevidí iba prírodný jav, vzájomné pôsobenie vody a svetla, ale aj opätovné potvrdenie Božieho zaslúbenia, že svet už nikdy nebude zničený vodou (1Moj 9,13–16).

Biblický pohľad nám tak dáva jedinečnú príležitosť nahliadnuť „za oponu“, a naučiť sa „v Božej škole“ niečo o súvislostiach, ktoré by nám inak zostali utajené. Vidíme rovnaký svet ako ostatní, ale vďaka tomu, čo sa dozvedáme od veľkého Učiteľa, môžeme začať hlbšie chápať, čo a prečo sa okolo nás deje. Ani mocenské boje a historické udalosti, o ktorých sa učíme na hodinách dejepisu, nevnímame potom len ako súboj politikov a mocných, ale interpretujeme ich vo svetle poznania, že sme ako obyvatelia zeme zatahnutí do veľkého sporu medzi zlom a dobrom, medzi satanom a Bohom. A to mení náš prístup k tomu, čo sa odohráva naokolo.

Aké pravdy nachádzaš v uvedených textoch? Ako ti pomáhajú lepšie pochopiť realitu, v ktorej žijeme?

Ef 6,10–12

Mar 13,7

Rim 5,8

Rim 8,28.29

Kaz 9,5

Zj 20,5.6

Biblia je teda určitým „filtrom“, cez ktorý sa máme pozeráť na svet a pokúšať sa ho chápať aj napriek jeho komplikovanosti a mnohým skľučujúcim skutočnostiam. Písmo, zjavené Božie slovo, je šablóna, ktorá nám pomáha lepšie pochopiť realitu, v ktorej sa nachádzame, ktorej sme súčasťou a ktorá nás často mátie a zneisťuje. Vysvetľuje nám množstvo vecí o svete, ktoré by sme inak nepoznali ani im nerozumeli.

- Čo z toho, čo si mohol z Biblie poznať a pochopiť, ti v živote pomáha lepšie sa orientovať v zložitom svete, v ktorom všetci žijeme? Podel sa o to aj s ostatnými.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

DÔLEŽITOSŤ VYKUPITEĽA

⁵A to svetlo v tme svieti, ale tma ho nepohltila. ⁶Od Boha bol poslaný človek; volal sa Ján. ⁷Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby všetci prostredníctvom neho uverili. ⁸On nebol svetlom, ale prišiel vydať svedectvo o tom svetle. ⁹Bolo tu pravé svetlo, čo osvecuje každého človeka, to prichádzalo do sveta. ¹⁰Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal. ¹¹Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali. ¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. ¹⁴To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy. (Ján 1,5–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj keď je učenie o stvorení pre našu vieru veľmi dôležité, v Novej zmluve sa nevyskytuje samostatne. Často je spojené s učením o vykúpení, teda o záchrane hriešnikov. Mohli by sme povedať, že je s ním neoddeliteľne späté. To preto, že vo svete hriechu a smrti samotné stvorenie nevystačí. Žijeme, zápasíme, trpíme (ako všetci) – a potom? Čo príde potom? Zomrieme. V konečnom dôsledku skončíme podobne ako mŕtve telá zvierat, ktoré nachádzame zrazené na kraji cesty. Záleží na tom? Je to dôležité?

Uvažuj o texte Ján 1,1–14. Čo tieto verše hovoria o pôvode, podstate a diele Ježiša Krista?

Mnohí z nás sa v škole učili, že ľudstvo sa procesom vývoja dostáva čoraz vyššie a vyššie. Viac toho vieme, lepšie rozumieme svetu, vieme riešiť problémy, s ktorými si ľudia kedysi nevedeli rady. Z toho by sme ľahko mohli nadobudnúť presvedčenie, že „Spasiteľa“ potrebovali tí, ktorých poznanie bolo obmedzené a pri riešení mnohých problémov boli bezradní. V „Božej škole“ sa však učíme inému pohľadu na nás ako ľudstvo. Napriek rastúcemu poznaniu sme hriešnici, ktorých morálne schopnosti vinou „nákazy“ hriechom degenerujú, a my sa čoraz hlbšie prepadáme do bahna hriechu. Práve preto potrebujeme Záchrancu. Sami sa z tejto situácie nedostaneme.

Poznať učenie o potrebe vykúpenia je teda pre správny pohľad na svet nesmierne dôležité. Ježiš Kristus, jeho ukrižovanie a vzkriesenie je stredobod všetkého, čomu veríme.

Pripomeňme si tiež posolstvo prvého anjela: „Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,6.7) Všimnime si, že „večné evanjelium“ je priamo spojené s Bohom ako Stvoriteľom. A keď si uvedomíme, že Boh, ktorý nás stvoril, je ten istý Boh, ktorý v ľudskom tele vzal trest za náš hriech na seba – nie div, že sme vyzývaní uctievať ho. Ako inak by sme mohli odpovedať, keď si uvedomíme, aký je náš Boh?

APLIKÁCIA

- Aký vplyv má na tvoj život vedomie, že si slabý hriešnik, ktorý potrebuje pomoc? Uvažuj o myšlienke vyjadrenej u Jána 1, ktorá hovorí, že ten, ktorý všetko stvoril (Ján 1,3), je zároveň ten, kto za nás zomrel na kríži. Prečo by malo byť jeho uctievanie našou prirodzenou reakciou?

AKO ROZLIŠIŤ DOBRO A ZLO?

²⁹Ježiš odpovedal: „Najdôležitejšie je toto: Počuj, Izrael! Pán, náš Boh, je jediný Pán! ³⁰Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou dušou, celou myslou a celou silou. ³¹Druhé je toto: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého. Iného väčšieho prikázania ako sú tieto, niet.“ (Mar 12,29–31)

V každej rodine považujú rodičia za svoju úlohu odovzdať deťom dôležité životné hodnoty a naučiť ich rozpoznať, čo je dobré a čo zlé. Ale podľa akých kritérií to majú robiť? Kto určí, ako rozlíšiť dobro a zlo? Stačí na to nejaký prirodzený cit? Alebo je tu nejaká vyššia autorita, od ktorej sa to môžeme naučiť?

Pred rokmi Francúzsko riešilo otázku trestu smrti. Má byť zrušený? Tí, ktorí obhajovali jeho zrušenie, sa skontaktovali so známym francúzskym spisovateľom a filozofom Michelom Foucaultom. Požiadali ho, aby v ich mene napísal o tom pojednanie. Tento pán však neobhajoval len zrušenie trestu smrti, ale zrušenie celého väzenského systému a prepustenie všetkých väzňov.

Prečo? Pretože podľa Michela Foucaulta sú všetky morálne systémy iba ľudské výtvory a názory, ktoré zaviedli tí, čo sú pri moci, aby ovládali masy. Preto podľa neho tieto morálne kódexy nemajú legitimitu.

Jeho extrémne stanovisko je však logickým dôsledkom problému, ktorý v skutočnosti nie je nový. Musel ho riešiť už Mojžiš v starovekom Izraeli pred tisíckami rokov. „Nerobte už tak ako my dnes, každý podľa toho, čo uznáva za správne.“ (5Moj 12,8; pozri tiež Sud 17,6; Prísľ 12,15). Boh vtedy jasne vstúpil do diania, aby On bol tým najväčším Učiteľom, morálnou autoritou, ktorá pre ľudí jasne pomenuje, čo je správne a čo nie. Bez tohto „zjavného poznania“ by každý pokus o určenie morálnych kritérií bol len subjektívnym ľudským pohľadom, ktorý pre ostatných nie je záväzný.

Čo nás tieto texty učia o zdroji morálnych kritérií pre náš život?

5Moj 6,5

Mar 12,29–31

Zj 14,12

Ak by sme nemali konať iba podľa toho, čo považujeme za správne, pretože my sami nie sme dostatočne spravodliví, svätí ani objektívni na to, aby sme vedeli rozoznať, čo je morálne a správne – ako potom budeme vedieť, čo máme robiť? Odpoveďou je, že Pán, ktorý nás stvoril, nám dal aj morálny zákon, podľa ktorého máme žiť. Možno my to nepovažujeme za správne, ale Boh áno.

Ak sa Boh a vykúpenie, ktoré nám ponúka, stanú stredobodom nášho kresťanského pohľadu na svet, potom bude logické, že prijmem aj jeho pohľad na dobro a zlo, ako ho vyjadril v Desatore. Jeho rešpektovanie nás síce nemôže zachrániť z hriechu, ale učí nás pozeráť sa na svet očami nášho Boha, na ktorého obraz sme boli stvorení.

- Ako môžeme aj druhým predstaviť Boží morálny zákon tak, aby nebol vnímaný ako obmedzovanie a komplikovanie života, ale aby inšpiroval a prebúdzať v ľuďoch túžbu podobať sa viac nášmu Pánovi?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Pôvodným cieľom výchovy je napomáhať pri stvárňovaní Božieho obrazu v človekovi.“ (PP 595; PP /sk/ 450) Samotné formálne vzdelanie, ktoré nám prinesie mnoho informácií, nie je pre život dostatočné. Ľudia môžu byť vzdelaní, dokonca aj vysoko vzdelaní v mnohých odboroch, ale môžu zastávať také názory a postoje, ktoré sú v zásadnom rozpore s princípmi uvedenými v Biblii. Ak však prijmeme pohľad, ktorý nám ponúka náš Spasiteľ, ovplyvní to naše chápanie všetkých oblastí života.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Lekcia tohto týždňa sa zamerala na niektoré kľúčové témy, ktoré môžu zásadne ovplyvniť náš pohľad na život: existenciu Boha, stvorenie, Bibliu, plán vykúpenia a Boží zákon. Aké ďalšie dôležité body by ste k tomu pridali?
2. Jeden mysliteľ v 18. storočí napísal: „Ó svedomie! Svedomie! Ty božský inštinkt, spoľahlivý vodca ignorantskej a obmedzenej, hoci inteligentnej a slobodnej bytosti – neomylný sudca dobra a zla, ktorý formuje človeka na Božiu podobu.“ Je tento názor správny alebo nesprávny? Akým sprievodcom je pre vás vaše svedomie? Kedy bolo pre vás spoľahlivým kompasom?
3. Pozrime sa znova na citát Ellen G. Whiteovej: „Pôvodným cieľom výchovy je napomáhať pri stvárňovaní Božieho obrazu v človekovi.“ Ako tomu rozumieš?